

17 Απριλίου 2023

Άγιος Μακάριος Νοταράς, Επίσκοπος Κορίνθου (†1805) Αγιορείτης Άγιος Μνήμη 17 Απριλίου

[/ Συναξαριακές Μορφές](#)

Ο Άγιος

Μακάριος (κατά κόσμον Μιχαήλ) γεννήθηκε το 1731 στα Τρίκαλα της Κορινθίας και καταγόταν από τη σπουδαία οικογένεια των Νοταράδων. Ο πατέρας του Γεωργαντάς (ή Γεώργιος), πρόκριτος της περιοχής Κορινθίας, απέκτησε από το

γάμο του με την ενάρετη Αναστασία εννιά παιδιά. Από τον Ευστάθιο, δάσκαλο από την Κεφαλληνία, διδάχθηκε τα πρώτα γράμματα στο μοναστήρι της Παναγίας. Έδειξε την κλήση του προς τα έργα της ευσέβειας και την αγάπη του προς την Εκκλησία από μικρός. Ως επιστάτης των οικογενειακών κτημάτων απέτυχε αφού όχι μόνο δεν μπορούσε να εισπράξει τα ενοίκια από τους χωρικούς αλλά μοίραζε και τα δικά του στους φτωχούς. Ο πατέρας του δεν του επέτρεψε να γίνει μοναχός στη Μονή του Μεγάλου Σπηλαίου και έτσι επιδόθηκε στη μελέτη των θείων γραφών και πατερικών κειμένων.

Μετά το θάνατο του δασκάλου του ανέλαβε δωρεάν για έξι χρόνια να διδάξει τους μαθητές της Κορίνθου. Αυτό δημιούργησε το μεγάλο θαυμασμό και την εκτίμηση των συμπολιτών του με αποτέλεσμα το 1764 όλος ο κλήρος και ο λαός της περιοχής να ζητήσει από το Οικουμενικό Πατριαρχείο να τον χειροτονήσει ως επίσκοπο Κορίνθου μετά τη χηρεία του μητροπολιτικού θρόνου. Ο άγιος Μακάριος θεώρησε την ομόφωνη γνώμη κλήρου και λαού ως κλήση Θεού και δέχθηκε το αξίωμα της Αρχιεροσύνης. Κατά την χειροτονία του ονομάστηκε Μακάριος.

Ως αρχιερέας έκανε μεγάλο αναμορφωτικό έργο. Φρόντισε για την επιμόρφωση του κλήρου. Έπαυσε τους αγράμματους ή υπέργηρους κληρικούς και όσους είχαν αναμειχθεί σε πολιτικά ζητήματα. Πρόσεχε πολύ τις χειροτονίες του και ήταν πιστός τηρητής των ιερών κανόνων. Φρόντισε για την ίδρυση σχολείων και για το κήρυγμα της μετανοίας στο ακαλλιέργητο λαό της επαρχίας του.

Το έργο του διέκοψε ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος (1768-1774). Μετά την καταστολή της εξέγερσης λόγω των αιματηρών αντιποίνων των Τούρκων κατέφυγε με την οικογένειά του στη αρχή στη Ζάκυνθο, στην οποία για τρία χρόνια δίδασκε το λαό, και μετά στη Ύδρα. Ποτέ δεν επέτρεψε στην επαρχία του. Αντικαταστάθηκε χωρίς να παραιτηθεί από νέο επίσκοπο που αναγκάστηκε μετά από πιέσεις να διορίσει το Οικ. Πατριαρχείο. Από τότε υπογράφει «ο από Κορίνθου Μακάριος».

Στην Ύδρα συνάντησε τον μετέπειτα συνεργάτη του άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη, τότε λαϊκό Νικόλαο, και τον «εξακουστό Σίλβεστρο τον ερημίτη» μεγάλη ασκητική προσωπικότητα. Από την Ύδρα πήγε στη Χίο και μετά στο Άγιον Όρος το 1777. Έμεινε στο βατοπαιδινό Κελλί του Αγίου Αντωνίου κοντά στον συντοπίτη του Γερο - Δαβίδ. Εκεί έγινε η σημαντική συνάντησή του με το μοναχό της Μονής Διονυσίου άγιο Νικόδημο στον οποίον παρέδωσε χειρόγραφο τη «Φιλοκαλία» για να διορθώσει τα σφάλματα που υπήρχαν, να ετοιμάσει πρόλογο και σύντομους βίους των αγίων συγγραφέων του έργου. Το περιεχόμενο της « Φιλοκαλίας» το αντέγραψε από χειρόγραφα αγιορειτικών βιβλιοθηκών «προπάντων όμως εις την βιβλιοθήκην της ενδόξου και μεγάλης μονής του βατοπαιδίου ανακάλυψε θησαυρόν, ήτοι βιβλίον περί ενώσεως του νοός μετά του Θεού, συλλεχθέν εις

αρχαίους χρόνους υπό μεγάλων ζηλωτών εκ πάντων των αγίων, και έτερα περί προσευχής... » όπως γράφει σε επιστολή του ο όσιος Παΐσιος Βελιτσκόφσκυ. Το πυρήνα της Φιλοκαλίας πήρε ο άγιος Μακάριος από το Βατοπαιδινό Κώδικα 605 του 13ου αιώνα όπως υποστηρίζει ο καθηγητής κ. Α. Ταχιάος. Η «Φιλοκαλία» εκδόθηκε το 1782, αποτέλεσε σταθμό στην ορθόδοξη πνευματική ζωή και δίκαια ο άγιος Μακάριος ονομάσθηκε Γενάρχησ του φιλοκαλισμού.

Η σχέση του αγίου Μακαρίου με τη μονή Βατοπαιδίου καλλιεργήθηκε μέσω της σχολής της Αθωνιάδος. Ο Σχολάρχης, μετέπειτα βιογράφος και ακόλουθος του αγίου στη Χίο, Άγιος Αθανάσιος ο Πάριος έχει ως σύμβουλό του τον πρώην Κορίνθου Μακάριο. Ο άγιος Μακάριος γίνεται ο πνευματικός καθοδηγητής της Σχολής. Στο Κελλί του Αγίου Γεωργίου των Σκουρταίων έγινε μεγαλόσχημος μοναχός από τον ενάρετο Γέροντα Παρθένιο.

Αφού συμμετείχε στο αναγεννητικό και αναμορφωτικό κίνημα των ιεροπρεπών Κολλυβάδων μετέβει στη Χίο, μετά στη Πάτμο, στην οποία παρέμεινε στο Κάθισμα των Αγίων Πάντων Κουμάνας περίπου δέκα χρόνια. Αφού τακτοποίησε κληρονομικές του υποθέσεις στην Ύδρα και την Κόρινθο επέστρεψε στη Χίο στην οποία παρέμεινε τα τελευταία δώδεκα χρόνια της ζωής του ασχολούμενος με άσκηση, μελέτη, συγγραφή και διδασκαλία.

Το ταπεινό Κελλί του βρίσκεται στο ναό των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, που μετά την κοίμηση του είναι γνωστό με το όνομα Άγιος Μακάριος έγινε «φροντιστήριο, θεραπευτήριο, διδακτήριο και εξομολογητήριο πολλών ευλαβών Χιωτών αλλά και θύρα ελεύους». Με το κήρυγμα του ωφελούσε τους πάντας. Όπως γράφει ο βιογράφος του: « Πως ήτον βολετόν να μην ωφελούνται οι Χριστιανοί εκείνοι, οι οποίοι πρώτον μεν έβλεπον ένα Αρχιερέα Κορίνθου να τους διδάσκη με ένα σχήμα ταπεινότατον, με ενδύματα πενιχρότατα, με ένα φαινόμενον ευτελέστατον· κατ' αλήθειαν, λέγω το καλυμμαύχι της κεφαλής του άλλος κανέννας δεν ήθελε να καταδεχθή να φορέση».

Ο άγιος Μακάριος προετοίμαζε μέσα στα χρόνια της σκλαβιάς του γένους χριστιανούς για το μαρτύριο. Έγινε «αλείπτης», εμπνευστής, χειραγωγός, εξομολόγος των νεομαρτύρων Πολυδώρου του Κυπρίου (+1794), Θεοδώρου Βυζαντίου (+1795), Δημητρίου του Πελοποννησίου (+1803), Μάρκου του Νέου (+1801) και Αγγελή του Αργείου (+1813).

Πλήθος είναι τα έργα του, κυρίως αγιολογικά, προσωπικά ή σε συνεργασία με τους αγίους Νικόδημο Αγιορείτη και Αθανάσιο Πάριο. Ενώ ετοίμαζε το βιβλίο του «Νέον Λειμωνάριον» ασθένησε από ημιπληγία και παρέλυσε η δεξιά του πλευρά. Παρέμεινε κατάκοιτος για οκτώ μήνες προσευχόμενος συνεχώς με πολλά δάκρυα,

γιατί όπως έλεγε δεν άρχισε να μετανοεί, κοινωνούσε καθημερινά και συμβούλευε όσους έρχονταν να πάρουν την ευλογία του.

Μετά τους μεγάλους αγώνες του κοιμήθηκε στις 17.4.1805. Ετάφη στη νότια πλευρά του προαυλίου του ναού των Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, όπου βρίσκεται σήμερα ο τάφος του. Ανακομιδή των τιμίων λειψάνων του έγινε το 1808. Πλήθος θαυματουργικών ιάσεων αναφέρονται σε πιστούς που ασπάζονται τα ιερά του λείψανα. Οι κάτοικοι της Χίου τον τιμούσαν όταν ζούσε ως άγιο, τιμή που διαδόθηκε σε όλη την Εκκλησία.

Ταις αυτού αγίαις πρεσβείαις ο Θεός, ελέησον ημάς. Αμήν.